

Τράπεζα θεμάτων Αρχές Φιλοσοφίας Β' Λυκείου

GI_V_FIL_0_14631

ΘΕΜΑ 124^ο**ΟΜΑΔΑ Α**

1α. Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Οι αρετές που υπερασπίζονται ο Πλάτων και ο Αριστοτέλης είναι απολύτως συμβατές με τις συνθήκες ζωής στον σύγχρονο κόσμο.
2. Από το γεγονός ότι σε παλαιότερες εποχές οι ανθρωποθυσίες ήταν αποδεκτές σε κάποιους λαούς, συνάγεται το συμπέρασμα ότι δεν υπάρχουν κοινά ηθικά κριτήρια σε όλους τους ανθρώπους και σε όλες τις εποχές.
3. Η έννοια του «ωραίου» στην τέχνη ταυτίζεται με την έννοια του «υψηλού» ή του «υπέροχου».
4. Οι ορθολογιστές φιλόσοφοι δέχονται ότι η γνώση μας για τον κόσμο προέρχεται κυρίως από τις αισθήσεις και όχι από τον ορθό λόγο.
5. Στη θεωρία του κοινωνικού συμβολαίου, όπως διατυπώθηκε από τον Ρουσό, στο ομώνυμο βιβλίο του, η έννοια της γενικής βούλησης που εκφράζεται μέσα από τη συμφωνία για τη μορφή της διακυβέρνησης κατέχει σπουδαίο ρόλο.

(μονάδες 10)

1β. Να αποδώσετε το φιλοσοφικό περιεχόμενο των όρων: Λογική, κατηγορίες (Καντ), επιχείρημα.

(μονάδες 15)**ΘΕΜΑ Α1****1α**

1-Λ, 2-Σ, 3-Λ, 4-Λ, 5-Σ

1β

Λογική: Είναι αυτή που βοηθάει τον άνθρωπο να καταλάβει πότε τα συμπεράσματά του προκύπτουν ή συνάγονται από τις προκειμένες του επιχειρήματος.

Επιχείρημα: Είναι ένα είδος συλλογισμού που ξεκινά από προκειμένες προτάσεις και καταλήγει στην πρόταση την οποία θέλει κάποιος να υποστηρίξει.

Κατηγορίες: Οι αφηρημένες, «καθαρές» έννοιες που εκφράζουν τις βασικές νοητικές μας λειτουργίες. Πρόκειται για τις καθαρές έννοιες της ποιότητας, της ποσότητας, της σχέσης και του τρόπου που λειτουργούν ως θυρίδες στις οποίες εντάσσονται οι εποπτείες ανάλογα με την απόδοση χαρακτηριστικών στα πράγματα που παρατηρούμε μέσα στο χώρο και το χρόνο.

ΘΕΜΑ Α2

2α. Με ποιον τρόπο ο Καντ υπερβαίνει το εμπόδιο της παθητικής αιτιολόγησης στη διαδικασία της μετατροπής μιας πεποίθησης σε γνώση;

(μονάδες 12)

2β. Να υποστηρίξετε την άποψη ότι τα μεταφυσικά προβλήματα δεν είναι ψευδοπροβλήματα, όπως ισχυρίζονται κάποιοι.

(μονάδες 13)

2α

α) Ο εννοιολογικός επαναπροσανατολισμός του Καντ ξεκινά με τη συγκρότηση της εμπειρίας. Η εμπειρία το υλικό το οποίο θα επεξεργαστεί και θα αξιοποιήσει ο λόγος. Το υλικό αυτό δεν προσφέρεται όμως ακατέργαστο, ως χαώδες σύνολο αισθητηριακών εντυπώσεων, αλλά ως εποπτείες, ως άμεσες ενιαίες παραστάσεις. Επομένως η αντιληπτική εμπειρική διάσταση του νου δεν είναι πλέον παθητική, επεξεργάζεται ενεργητικά το υλικό που παραλαμβάνει, το οποίο μορφοποιεί με στοιχεία που διαθέτει ο νους από πριν.

β) Μια τέτοια άποψη κατά της μεταφυσικής είναι η ίδια η μεταφυσική, δηλαδή εκφράζει μια συνολική θεώρηση της πραγματικότητας και ο μεταφυσικός θα μπορούσε να απαντήσει ότι ασχολείται με πραγματικά προβλήματα, τα οποία όμως δεν είναι εμπειρικά. Μένει να δούμε μέχρι ποιο σημείο μπορούμε να διερευνήσουμε – αν όχι να επιλύσουμε – ορισμένα από αυτά τα προβλήματα.